

UDENRIGSMINISTERIET
og MILJØMINISTERIET
6. marts 2015

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1007/2009 om handel med sælprodukter

COM(2015) 45 final
2015/0028 (COD)

1. Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af sælforordningen 1007/2009, der forbyder handel med sælprodukter i EU med enkelte undtagelser, herunder produkter, der stammer fra inuitter og andre traditionelle samfund. Forslaget skal bringe EU-lovgivning i overensstemmelse med WTO tvistbilægelsesorgans afgørelse i en sag rejst af Canada og Norge. Sagen er af væsentlig betydning for Grønland og forslaget kan få negative konsekvenser for Grønland. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget og forventes ikke at have væsentlige konsekvenser for Danmark.

2. Baggrund

Kommissionen har ved COM(2015) 45 final af 6. februar 2015 fremsat forslag til Europaparlamentets og Rådets afgørelse om ændring af forordning (EF) nr. 1007/2009 om handel med sælprodukter. Forslaget er oversendt til Rådet samme dag i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og kan vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet med flertal efter almindelig lovgivningsprocedure.

Sælforordningen, som blev vedtaget i 2009, forbyder handel med sælprodukter af hensyn til europæiske borgeres bekymringer ved sælfangst. Import og handel med bl.a. sælprodukter fra inuitsamfund er dog undtaget. Danmark afstod fra at stemme og afgav en erklæring om, at Danmark anså handel med sælprodukter for en legitim aktivitet, som ikke skulle unødigt hindres eller stigmatiseres. Fra dansk side frygtede man, at forordningen ville påvirke handel med sælprodukter negativt og dermed medføre negative konsekvenser for grønlandske sælfangere. Danmark gav udtryk for tvivl om rationalet og berettigelsen af forordningen og noterede, at bæredygtig sælfangst med fuld respekt for dyrevelfærd er mulig.

Canada og Norge indbragte i 2010 EU for WTO's tvistbilægelsesinstans. Danmark har ikke været direkte part i sagen. WTO gav den 18. juni 2014 EU medhold i, at et forbud mod sælprodukter kan begrundes i moralske hensyn. Bl.a. inuitundtagelsen blev dog anfægtet, herunder for i sin gennemførelse at medføre uberettiget forskelsbehandling. EU har ikke vist, at der ikke kan gøres mere for at sikre sammenhæng mellem inuitundtagelse og dyrevelfærd. EU har accepteret af ville følge WTO afgørelsen, og der er aftalt en frist til 18. oktober 2015 til at sikre opfølgning. EU og Canada har efterfølgende i august 2014 indgået en bilateral aftale, der skal forbedre canadiske inuitters muligheder for at anvende inuitundtagelsen i den eksisterende forordning.

Sælforordningen har svækket tilliden til EU i Arktisk og påvirket processen imod optagelse af EU som observatør i Arktisk Råd.

Forordning 1007/2009 har, trods en intention om ikke at påvirke inuitsamfund negativt, haft alvorlige konsekvenser for Grønland. Landsstyret finder ikke, at inuitundtagelsen reelt set fungerer i praksis. Bl.a. er der i EU ikke forbrugertillid til inuitsælprodukter. Grønlands landsstyre har oplyst følgende: At sæleksporten til EU er faldet drastisk, at erhvervet blev subsidieret med 26,7 mio. kr. i 2014 til indhandling af sælskind over Grønlands finanslov, at der er 135.000 skind på lager i frysehusene i Nuuk. Grønland har endvidere oplyst, at Great Greenland A/S, der står for indhandling og forarbejdning af sælskind i Grønland, i 2005 havde en omsætning på 63 mio. kr., som i 2013 faldt til 15 mio. kr.

Uafhængige undersøgelser udført for Kommissionen forud for vedtagelse af forordningen i 2009 viste mangelfuld information blandt europæiske borgere om sælfangst i Grønland.

Sæler i Grønland er ikke truede dyr. Kun fangere med licens må fange og fangerne er veluddannet gennem stærke familietraditioner. Der er ifølge landsstyret knap 2.000 erhvervsfingere svarende til ca. 7 % af arbejdsstyrken og ca. 4.300 deltidsfingere. Især for byer og bygder i nord er sæler en af de få ikke-importerede animalske fødevarerprodukter i vinterhalvåret.

3. Formål og indhold

Kommissionen ønsker med forslaget at bringe EU's lovgivning i overensstemmelse med WTO-afgørelsen og dermed opfylde EU's og medlemsstaternes internationale forpligtelser. Kommissionen orienterede 10. juli 2014 tvistbilæggesinstansen om, at EU havde til hensigt at gennemføre instansens afgørelse. Kommissionen foreslår, for at adressere WTO afgørelsens bekymringer vedrørende inuitundtagelsen, at tilføje dyrevelfærdsaspekter og en mulighed for at begrænse omsætningen af inuitsælprodukter, hvis omfanget tyder på, at der primært jages kommercielt.

En anden undtagelse vedrørende omsætning af produkter fra forvaltningsmæssig regulering foreslås fjernet fra forordningen, idet Kommissionen ikke finder, at WTO har accepteret denne præmis i den eksisterende forordning. Dette har primært konsekvenser for Sverige og Finland.

Desuden foreslår Kommissionen, at gennemførselsforordning (EU) nr. 737/2010 bringes i overensstemmelse med WTO afgørelsen. Forordningen fastsætter bestemmelser for gennemførelsen for forordning 1007/2009 og er afgørende for hvordan forordningen i praksis effektueres over for Grønland, herunder i form af certificeringsregler m.v.

Forordningen foreslås implementeret ved delegerede retsakter for de nærmere bestemmelser om import og omsætning af bl.a. inuitsælprodukter samt en mulighed for Kommissionen at stoppe import af inuitsælprodukter, hvis Kommissionen vurderer at omfanget af inuitsælfangsten primært er til kommercielle formål og disse produkter eksporteres til EU.

Forslaget kan få væsentlige negative konsekvenser for Grønland, både finansielt, samfundsmæssigt, kulturelt, identitetsmæssigt og administrativt. Forslaget kan yderligere begrænse Grønlands eksport af sælprodukter til EU.

Forslaget kan få yderligere konsekvenser for Grønland, hvis tredjelande følger op med lignende tiltag. Det gælder f.eks. den russiske toldunion, der i 2012 indførte et lignende forbud.

Såfremt en formel kobling mellem inuitundtagelsen og dyrevelfærd reelt er mulig vil forslaget kunne øge forbrugertillid for sælprodukter fra Grønland. En forudsætning herfor er øget reel viden hos europæiske forbrugere til imødegåelse af effekten af årtier negative kampagner mod sælfangst.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal høres i henhold til TEUF artikel 203. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Forslag til forordningen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser for Danmark og ændrer ikke beskyttelsesniveauet. Forslaget kan påvirke dansk pelsindustri økonomisk, men har ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet i Danmark.

Forordningen og den implementerende retsakt vil være umiddelbart gældende i Danmark, og forslaget vil ikke medføre ændringer i gældende dansk lovgivning eller medføre nye regler i form af bekendtgørelser.

8. Høring

Sagen er sendt i høring i Rigsfællesskabet. Forslag og et rammenotat har været i høring i Miljøspecialudvalget og handelspolitisk specialudvalg fra 4.-5. marts 2015. Følgende væsentlige bemærkning er modtaget under høringen:

WWF støtter indstillingen om, at Danmark skal lægge afgørende vægt på at varetage Grønlands interesser og eksportmuligheder i sagen. WWF støtter især at man fra dansk side arbejder for at genoprette forbrugertilliden til grønlandske sælprodukter med information. WWF foreslår, at man fra dansk side går i dialog med de grønlandske myndigheder om hvad man konkret kan gøre for at informere om sælbestandenes status, den grønlandske fangst mv. Ligeledes finder WWF det relevant at drøfte fangstmetoder, særligt fangst med garn, i relation til forslagets formulering om, at fangsten skal ske på en måde, der sikrer at dyret ikke lider unødigt.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af øvrige medlemsstater må forventes generelt at hilse forslaget velkommen. Ingen andre medlemsstater har stærke økonomiske interesser i forhold til inuitundtagelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vægter varetagelsen af Grønlands interesser i denne sag meget højt. Den grønlandske sælfangst er bæredygtig og reguleret. Regeringen arbejder for, at den grønlandske handel

med sælprodukter anerkendes som en legitim aktivitet og at bæredygtig sælfangst med fuld respekt for dyrevelfærd er mulig. Regeringen respekterer WTO's tvistbilæggelsesinstansen afgørelse. Regeringen mener, at den konkrete implementering af forordningen bør ske med fuld inddragelse af medlemsstaternes eksperter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Udenrigsministeriet og Miljøministeriet